

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Un cuvânt către deponenții băncilor. — Proiectul legii bancare. — Sindicalizarea băncilor. — Concordatul Băncii Marmorosch Blank. — Intrevederea dela Washington. *Cronica:* O adunare profesională a băncilor.

Un cuvânt către deponenții băncilor.

Criza prin care trece pătura agricolă a țării în urma reducerii prețului produselor agricole și consecințele firești ale acestor stări de lucruri asupra industriei și a comerțului, a provocat, precum se știe, o stagnare generală a vieții noastre economice.

Încesările la bănci între astfel de împrejurări merg greoiu de tot, fiind atinse de criza generală, mai mult ori mai puțin toate categoriile producătoare ale țării.

La criza generală, care de altcum se manifestă în toate țările, în unele chiar mai intensiv decât la noi, s'a mai adăugat de un timp încoace la noi în țară și o criză de încredere, o anumită neliniște în cercurile deponenților la bănci.

Neliniștea aceasta a fost provocată, alimentată și sporită, pe lângă situația economică generală, și de diferite știri fantastice, publicate cu o condamnabilă ușurătate în mai multe ziare, despre o iertare a datoriilor fărănești la bănci cu 30%—35%; despre o blocare a depunerilor dela bănci, despre devaluarea monetei noastre și alte imposibilități luate din vânt.

Guvernul, ce este drept, a desmințit, în modul cel mai categoric, șvonurile despre luarea de măsuri excepționale,

față de bănci și depunerile spre fructificare administrate de ele. Totuși liniștea deponenților s'a restabilit numai în parte și nu în măsura, în care s'a așteptat.

Depunătorilor rămași încă în nedumerire față de situația dată, adresăm cuvântul nostru.

Situația economică este fără îndoială grea la noi în țară. Nu este însă desperată. Dificultăți de ordin economic și financiar sunt, în zilele noastre, în toate țările europene și chiar extra-europene. Și sunt aiurea mult mai grave decât la noi.

Criza generală actuală este, mare parte, tot o urmare a războiului mondial terminat deja de mult, dar cu ranele pricinuite de el încă până azi nelecuite profundenea.

Criza este și o urmare a prea multor afaceri și întreprinderi industriale și comerciale în cari s'au aventurat în primii ani de după războiu oameni și instituții, nu totdeauna pregătiți pentru ele, afaceri și întreprinderi cari acum, după normalizarea lentă a vieții economice, nu mai rentează și trebuie să lichideze.

Criza însă este trecătoare. Atât la noi în țară, cât și în celelalte țări se fac, din partea factorilor chemați, continue sforțări, pentru îmbunătățirea situației grele economice de azi. Fiecare în țara proprie și toți împreună în interesul comun al futurului, prin înțelegeri internaționale.

Acest scop l-a urmărit și recente conversazioni dintre șefii Statelor Unite ale Americii și a Franței.

Motive serioase pentru îngrijorarea deponenților nu este!

Organizația noastră bancară este destul de solidă pentru a putea trece cu succes peste vremile grele, ce parcurgem.

A putut-o constata aceasta cu satisfacție, atât Guvernul, cât și Banca Națională a României în recentele sale comunicate în legătură cu ultimele evenimente din piața financiară (cazul Băncii Marmorosch Blank și Co.) când atât băncile din capitală, cât și cele din provincie au dat dovezi evidente de puterea lor de rezistență.

Aceasta putere rezistență poate fi menținută și potențată și mai mult, în prima linie cu concursul înțelegător al deponenților înșiși.

Să nu se lase amăgiți și alarmați de știrile răutăcioase asupra situațiunii generale economice din țară și speciale a băncilor, știri răspândite cu graiul viu și în ziare de oameni rău informați, ori răi și interesați.

Să-și păstreze calmul și încrederea în bănci, cărora dealtecum, în comunicatele sale oficiale, Banca Națională le-a pus în vedere cel mai larg sprijin pentru a putea învinge dificultățile momentane.

Procedând în sens contrar, cu nimic motivat, deponenții lucrează împotriva intereselor lor proprii, măresc dificultățile inerente vremurilor și contribuie la desagregarea vieții noastre economice.

Proiectul legii bancare.

Constituirea societăților bancare.

(Continuare).

Atât constituirea societății bancare, cât și modificarea ulterioară a statutelor se face exclusiv în temeiul *autorizației* dată de Consiliul Superior Bancar. Atunci nu înțelegem pentru ce mai trebuie o ordonanță a președintelui Tribunalului pentru a se putea face înscrierea în *registru societăților bancare* de pe lângă Camerele de comerț? (art. 9, alin. 3). Înscrisura se poate face foarte ușor și în baza autorizației Consiliului Bancar, căci tribunalul în concepția proiectului și așa nu are nici o atribuțiune esențială în jurul constituirii societății bancare.

„Actul constitutiv, statutele și deciziunea de încuviințare vor fi publicate în *întregime* în Monitorul Oficial și în extras în cel puțin două din *ziarele mai răspândite din localitate*“. Pentru ce atâta pradă

cu publicațiile acestea, pe cari nimeni nu le citește și pe cari cel interesat le poate vedea la Camera de comerț?

Cine stabilește care sunt cele mai răspândite *două ziare* din localitate? Și ce se face dacă nu sunt gazete cotidiane în localitate?

În provincie de exemplu în Cluj, Oradea, Cernăuți, Brașov, Arad, Timișoara, Sibiu, Chișinău etc., publicarea va trebui făcută în două gazete minoritare, acestea având cel mai mare tiraj. Aceasta este și intențiunea autorilor proiectului? Nu s'ar putea prevedea publicarea obligatorie a extrasului în *cel puțin un ziar românesc* din localitate, sau dacă nu există, atunci într'un ziar din Capitală sau din cea mai apropiată localitate?

„Întreprinderea va fi legal constituită numai din momentul publicării în Monitorul Oficial“ (art. 9). Am arătat în analiza anteproiectului codului comercial, că *publicația este numai un act formal*, informativ și *efectul constitutiv îl are înscrierea în registrul oficial*. Ce efect au actele întreprinderii dela constituire și înscrierea în registru și până la apariția Monitorului Oficial? Și care localitate este hotărâtoare pentru „publicare“? Capitala sau localitatea unde se înființează întreprinderea? Sunt chestiuni cari trebuiesc soluționate prin lege, îndeosebi atunci când ele sunt reglementate unitar într'un cod general comercial *unificat*.

Capitalul social. Proiectul prevede după localități trei feluri de minimum și anume: pentru societățile în nume colectiv în comandită simplă sau cu răspundere limitată un minimum mijlociu de 40.000.000 Lei (București), 20.000 Lei (Iasi, Galați, Cluj etc.) 10.000.000 Lei în celelalte orașe și 3.000.000 Lei în comunele rurale), apoi pentru firmele individuale *jumătate* și pentru societățile anonime și în comandită pe acțiuni *îndoitul* sumelor înșirate mai sus (art. 11).

Proiectul original a exclus în general firmele individuale dela exercițiul comerțului bancar, iar redactarea ulterioară nu numai că îngăduie acest fel de firme, dar chiar le acordă privilegiul foarte însemnat în fixarea capitalului social, minimal, care poate să fie a treia parte din acel al societăților anonime. Unde-i este rațiunea?

Logic și oportun este a se stabili un *minimum unitar* de capital social pentru

toate tipurile de firme bancare, fără avantajarea celor individuale față de societățile anonime. Nu există nici o necesitate economică de a lovi în societățile anonime, cari formează cea mai puternică și mai tipică formă a concentrării de capitaluri în actuala economie capitalistă.

„Este interzisă constituirea capitalului social prin debitări în cont“ (art. 11, alin. 3). mai corect: „*Este interzis a se constitui capital social prin creditarea în orice formă a prefului acțiunilor*“.

Aporturile în natură. Nu este suficient a limita aporturile în natură la 20% din capitalul social, ci ar trebui reglementată procedura de evaluare prin experți ai justiției.

Chestiunea dacă e bine să se admită în principiu aporturile în natură, rămâne însă deschisă. Imposibilitatea de a evita abuzurile ce se săvârșesc azi cu aceste aporturi și elasticitatea evaluărilor prin experți — pledează pentru suprimarea lor, așa cum a făcut proiectul original (publicat în „Revista Economică“).

Este arbitrară și antisocială fixarea *valorii nominale* a acțiunilor în cel puțin 500 Lei (art. 12).

Asemenea este arbitrară limitarea *cheltuielilor de constituire* la 5% din capitalul social.

Controversa din jurul *acțiunilor cu vot plural* proiectul o curmă — foarte cuminte — prin interzicerea acestor acțiuni privilegiate.

Lipsea din textul original al proiectului aceea dispoziție, că 20% din rezerve trebuie plasate în numărar la Banca Națională (art. 13).

Suntem siguri că băncile vor protesta vehement împotriva acestei dispoziții autoritare și antieconomice, căci ar însemna ca băncile să plătească dobânzi de reescont după *propriul lor capital*.

„*Părțile de fondator* vor fi reprezentate prin titluri de dividend“ (art. 18). Dar fiind că „*părțile de fondator* nu acordă proprietarului lor calitatea de asociat“ (vezi acționar la societățile anonime) (art. 18, alin 1), pe de altă parte titlurile de dividend fiind rezervate acționarilor, pentru a preveni orice confuzie și controversă, titlurile părților de fondator nu pot fi numite titluri de dividend, ci *titlurile părților de fondator*, sau mai simplu *părți de fondator*.

Administrarea societăților bancare, — Numărul administratorilor. — Art. 19 din proiect prevede, că Consiliul de administrație al unei întreprinderi bancare, societate pe acțiuni, trebuie să fie compus din cel puțin 5 (cinci) membri. — Din motive de economii ar fi bine, ca *numărul administratorilor să fie limitat și în sus*, de pildă la 7 sau 9 membri, iar limita interioară să fie fixată în 3 membri.

Având în vedere că în sistemul actual posturile de membrii în Consiliul de administrație sunt de obicei sinecure pentru politicieni cu influență, cari habar n'au de administrația și operațiunile întreprinderii bancare, ar fi o inovație originală și salutară dacă în legea bancară s'ar prevedea ca *cel puțin 1/3 parte din membrii să fie experți contabili*. (până la 5 membrii unul să fie expert-contabil, până la 7 doi, etc.)

Garanția administratorilor este o dispoziție nouă menită să asigure întreprinderii o bază de despăgubire pentru daunele provocate prin culpa administratorilor și totodată să constrângă pe administratori a se ocupa efectiv de agendele întreprinderii. Fiind el de o importanță capitală, garanția administratorilor trebuie reglementată cu multă prudență.

Cuantumul de $\frac{1}{300}$ din capitalul social corăspunde realității, dar nu trebuie admisă posibilitatea ca prin actul constitutiv garanția să nu depășească suma de 500.000 Lei, căci în practică aceasta limitare va fi normală și nu are nici o rațiune.

Nu este admisibilă nici excepția de a se putea reduce garanția la $\frac{1}{10}$ pentru cel mult doi *foști administratori sau directori ai societății* sau pentru cei cu „*o reputație bine stabilită de specialist în materie*“. Cine va fi merit să stabilească aceasta *reputație de specialist*? Nu e bine a se opera în nici o legislație cu termeni vagi nepreciși, cari formează totafâtea porțițe pentru abuzuri, și *scopul principal al noiei legi bancare este doar tocmai să facă imposibile abuzurile*.

Dispoziția că „garanția nu poate fi depusă decât în acțiuni de ale societății“ este nepractică și nejuridică și constituie o gravă contradicție cu altă dispoziție a proiectului (art. 40 p. e.), care *interzic întreprinderilor bancare, societăți pe acțiuni de a-și cumpăra propriile lor acțiuni*. Când răspunderea materială a admi-

nistratorilor ajunge la scadență, ce face oare societatea pentru a se despăgubi din acțiunile constituite în garanții, dacă nu apropierea (achiziționarea) propriilor acțiuni?! Iar în cazul când conform interdicției dela art. 40. p. e. ar trebui să le pună în vânzare, prin aruncarea pe piață a unui stoc însemnat de acțiuni (de pildă când mai mulți administratori sunt trași la răspundere) ar provoca deprecierea propriilor acțiuni. Și rezultatul ar fi nul, pentrucă *patrimoniul societății nu se sporește prin vinderea acțiunilor proprii.*

Garanția administratorilor și a cenzorilor trebuie să fie efectivă și în acest scop ea nu poate fi depusă în formă de acții ale societății, ci fie în numerar, fie în efecte de stat, sau efecte garantate de stat sau în alte titluri lombardabile la Banca Națională. Obligațiunea de a depune garanția să fie obligatorie pentru toți administratorii fără nici o excepție.

Răspunderile administratorilor, fixate a priori prin lege, sunt cele mai sigure garanții preventive și represive împotriva tembelismului și agendelor dolosive ale acestora. Stabilite precis și sever și aplicate fără cruțare, răspunderile ar face de prisos autorizația autoritară și arbitrară a consiliului superior bancar.

Răspunderea administratorilor nu este bine stabilită de proiect.

Art. 21 spune, că membrii Consiliului de administrație sunt ținuși a executa personal funcțiunile ce le sunt încredințate „cu grija unui comerciant conștiincios”, iar conform art. 24 (care precizează răspunderile) „membrii Consiliului de administrație, cu al căror vot s'a luat deciziunea, sunt solidar răspunzători, atât față de societate, cât și față de terții, de toate prejudiciile cauzate prin actele comise de ei „cu reacredință” și mai departe „răspunderea solidară nu poate fi degajată decât prin împotrivire formală la săvârșirea actului prejudiciabil. Membrii prezenți în adunarea Consiliului cari fiind induși în eroare au descoperit ulterior fraudă, pot face opoziție în termen de 5 zile dela data când au luat cunoștință de existența fraudei”. Acțiunea în responsabilitate civilă în contra administratorilor aparține adunării generale, care decide prin *majoritatea absolută a asociaților* (nu a acționarilor prezenți!) și acțiunea se exercită *prin cenzori.*

lată dispozițiuni de o crasă imprecizie, menite să facă iluzorie orice răspundere materială a administratorilor. Materia răspunderilor, deși cea mai importantă, este totuși partea cea mai slabă din întreg proiectul.

„*Reaua credință*” în practica judiciară este un „fapt” foarte greu de dovedit, căci aparține de viața internă a celui chemat la răspundere. Condiționarea răspunderii de reaua credință pare a fi înscrisă în proiect *intenționat* pentru a se putea eluda răspunderile.

Asemenea dispoziție este și aceea, că *cel indus în eroare*, poate face opoziție și ulterior. Ori care administrator va putea spune că a fost indus în eroare și scuza aceasta o poate aduce — după anteproiect dela data când a luat cunoștință de fraudă, — deci și după ce faptul prejudicios a fost consumat.

O dejucare a răspunderii este și „majoritatea absolută a asociaților”, care foarte rareori se poate constitui.

Este imperios necesar, că răspunderile nu numai să fie esențial lărgite și înăsprite, dar ca și exercitarea acțiunii în responsabilitate să fie facilitată. Orice posibilitate de scăpare să fie suprimate din lege. Inducerea în eroare privește exclusiv raportul dintre administratorul indus în eroare — care nu a știut să fie destul de precaut — și fraudator. Consecințele fraudelor săvârșite în conducerea societății nu pot fi aruncate asupra societății și creditorilor acestuia.

Se mai impune apoi, ca dreptul de inacțiune să-l aibe direct și terța persoană prejudiciată.

Propunem prin urmare următorul text al răspunderilor:

„Membrii Consiliului de administrație, sunt direct și solidar răspunzători atât față de societate, cât și față de terții, pentru toate prejudiciile, cari prin precauțiunea unui comerciant conștiincios puteau fi evitate. Răspunderea nu poate fi degajată prin excepția inducerii în eroare. Scapă de răspundere membrii prezenți în ședința Consiliului, cari votează împotriva hotărârii, iar cei absenți și statutar invitați la ședință, dacă comunică împotrivirea lor înainte de executarea hotărârei prejudicioase.

Societatea exercită acțiunea în daunare contra administratorilor prin cen-

sorii săi. Acțiunea se decide în Adunarea generală ordinară sau în caz de urgență în adunarea generală extraordinară — cu majoritatea asociaților prezenți.

Răspunderea directorilor este asemenea condiționată în proiect de reaua credință a acestora. (art. 25.) Răspunderea directorilor poate fi stabilită la fel cu aceea a administratorilor. Ei fiind funcționarii societății vor răspunde pentru orice omisiune ce depășește diligența unui bun funcționar (comerciant). Ca completare să se înscrie în lege, că directorii nu trebuie să execute hotărârea deciziunilor luate de Consiliul de administrație, dacă împrejurările s'au schimbat esențial după luarea deciziei în așa fel, că executarea hotărârii ar cauza prejudiciul societății sau terțelor persoane. În astfel de cazuri directorii executivi să fie ținuți a raporta Consiliului despre noua stare de lucruri. Pentru această omisiune vor răspunde bineînțeles față de societăți și față de cei de al treilea.

Proiectul fixează limita superioară a *tantiemelor* și altor participațiuni pentru toți conducătorii societății bancare și anume: pentru administratori și directori laolaltă în 10% din beneficiile nete, iar pentru restul personalului în 5%. — Proporția este nedreaptă, îndeosebi când o societate are mai multe sucursale și personal numeros. Tantiemele ar trebui fixate prin urmare într'un procent maximal *unitar* pentru administratori, director și personal, urmând a se repartiza între ei proporțional cu numărul și retribuțiunile ordinare.

Proiectul pare a consacra practica de azi, când unii administratori și directori încassează sume fantastice sub tot felul de titluri, iar personalul funcționăresc primesc lefuri de bațjocură.

Tot asemenea ar fi bine să se statornicească prin lege și limita maximală a prefului *jetoanelor de prezență*.

Este însă arbitrară și imposibil de executat fixarea *cheltuielilor de administrație* în 5% din suma capitalului social. Limita cheltuielilor trebuie raportată și la veniturile realizate.

(Va urma).

Dr. IOACHIM TOLCIU, Cluj.

Sindicalizarea băncilor.

Cifre comparative.

În numărul 40 din 3 Octombrie 1931 al „Revistei Economice”, s'a înfățișat sub titlul: „Băncile noastre în lumina cifrelor” situația financiară a sindicatului de bănci ardeleni, ce-l formează „Solidaritatea”. S'au arătat deci mijloacele de acțiune ale acestui organism important de credit, care urmează să sprijine pe umerii săi, întreaga viață economică și financiară din Ardeal și s'a constatat în acelaș timp că aceste mijloace pot face față cu deplin succes scopului pentru care „Solidaritatea” s'a decis să activeze. Ținem să menționăm că sindicatul format de băncile ce compun „Solidaritatea”, n'a fost conceput acum în pripă pentruca finanța românească din Ardeal să poată face față evenimentelor, ci el datează ca instrument de solidaritate de vreme îndelungată, ca organ ce lega într'un mănunchiu activitatea economică ardeleană. Acum s'au împropătat doar unele din scopurile sale și s'a înnoit firul de legătură între unități, căutând să se animeze rezultatele frumoase de altădată.

Tochmai pentru a ilustra mai complet posibilitatea de acțiune a acestui sindicat, am găsit că este bine să trecem la o situație comparativă între el și între acela format de marile bănci bucureștene. Înainte de a intra însă în înșirarea cifrelor ce caracterizează cele două sindicate în discuție, ținem să menționăm că ceea ce vom da noi aici, nu formează o situație absolut exactă. Dar comparabilitatea cifrelor se menține pentrucă și din situația „Solidarității” lipseau unele cifre componente. În felul acesta presupunem că ceea ce lipsește de o parte și de alta, poate să stea aproximativ în aceeaș relație, ca și ceea ce se înfățișează, încât rezultatul obținut pe datele ce ne stau la dispoziție, este el însuși relativ comparabil.

În Sindicatul băncilor bucureștene intră de sigur următoarele instituțiuni financiare și de credit:

- a) „Banca de Credit Român” cu un capital de Lei 400 milioane.
- b) „Banca Marmorosch Blank & Cie” cu un capital de Lei 125 milioane.
- c) „Banca Comercială Română” cu un capital de Lei 300 milioane.
- d) „Banca Românească” cu un capital de Lei 280 milioane.

În total deci capitalul propriu al întreprinderilor, cari formează sindicatul de bănci din București este de 1105 milioane. Raportat la capitalul propriu al băncilor cari compun „Solidaritatea” și care este de 334.800.000 Lei, vedem că sindicatul bucureștean posedă față de cel ardelen un capital de 3·20 ori mai mare, sau mai precis, „Solidaritatea” acționează cu un capital care înglobează cca 30% din capitalul sindicatului bucureștean.

Mijloacele totale de acțiune (capital propriu plus rezerve) le avem la cele două sindicate precum urmează: „Solidaritatea” Lei 605.300.000 — iar sindicatul bucureștean Lei 2188 milioane. Precum vedem, atât capitalul propriu, cât și re-

zervele, pe cari le posedă syndicatele bancare ce ne preocupă, stau în același raport și anume „Solidaritatea” posedă cam 30% din mijloacele sindicatului bucureștean. Mijloacele de acțiune ale sindicatului bucureștean se compun în felul de mai jos:

- a) „Banca de Credit Român” Lei 734 milioane.
- b) „Banca Marmorosch Blank & Cie” Lei 456,8 milioane.
- c) „Banca Comercială Română” Lei 402 milioane și

d) „Banca Românească”, Lei 596 milioane. Valoarea imobilelor băncilor cari compun „Solidaritatea” se ridică la suma de Lei 199,600,000. Valoarea imobilelor băncilor bucureștene în discuție este de Lei 447.821,820—, repartizată precum urmează: „Banca de Credit Român”, Lei 101.920,791—, „Banca Marmorosch Blank & Cie”, Lei 152,620,752—, „Banca Comercială Română”, Lei 93,280,277.— și „Banca Românească”, Lei 100.000.000.— Vedem deci că în ce privește această parte a activului celor două grupuri de bănci, „Solidaritatea” stă relativ mai bine decât băncile bucureștene, întrucât de unde capitalul său propriu și rezervele fac cam 30% din aceleași elemente ale băncilor bucureștene, în același timp valoarea imobilelor sale stă într'un raport de 1: 2,23, adică imobilele „Solidarității” sunt cam 45% din imobilele marilor bănci din capitală.

Plasamentele totale ale grupului „Solidarității” fac Lei 3,442,700,000—, iar plasamentele băncilor din al doilea grup în discuție, sunt de Lei 14.488 242,896—, în consecință raportul între aceste plasamente arată, că „Solidaritatea” are un volum de afaceri, care se ridică la 25% din acela al sindicatului de bănci din București.

Activul total al grupului „Solidarității” se urcă la suma de Lei 4,012,000,000—, iar acela al băncilor bucureștene este de Lei 17,883,800,000—, ceea ce dă cam același raport ca și al plasamentelor.

În lumina acestor cifre privind lucrurile să tragem și concluziile generale, ce rezultă din ele, Remarcăm în primul rând în ce privește structura etnică a capitalului celor două grupuri de bănci în comparație, că de unde „Solidaritatea” posedă numai capital românesc, având în frunte Banca „Albina” cu activitatea ei glorioasă, nu numai pe terenul economic, ci și pe cel cultural, național, etc băncile din grupul al doilea în afară de „Banca Românească” posedă într'o măsură mai mare sau mai mică și capital străin. Așa de exemplu „Banca Marmorosch Blank & Cie” a avut în decursul timpului următorul capital străin în % (procente) față de capitalul total:

a) în 1926, american, 0,32%; austriac și ungar 0,38%; elvețian 1,93%; francez 1,75%; alte țări 1,87% și românesc 85,75%.

b) în 1927 în aceeași ordine ca mai sus: 0,18%; 0,73%; 2,28%; 11,06%; 1,90%; și 83,85% pentruca,

c) în 1930 să aibă următoarea distribuție: 0,56%; 0,83%; 1,63%; 16,63%; 1,74% și 78,61%. Precum se vede proporția capitalului românesc a diminuat în raport cu timpul. Evident că naționalitatea capitalului n'are din punct de vedere general economic nici o importanță; din punctul

de vedere al influențelor directe asupra populației însă, acest lucru nu poate fi indiferent, pentru că un fel este legat capitalul indigen de pământul nostru și altfel cel străin. În speță însă nu vorbim de cazul în sine al „Băncii Marmorosch Blank & Cie”, care a dat multiple dovezi de înțelegere a nevoilor acestei țări, ei vorbim în general.

În afară de totalitatea plasamentelor celor două syndicate, ne mai interesează apoi și felul acestor plasamente. Și aici trebuie să remarcăm că de unde plasamentele băncilor bucureștene sunt înmagazinate în afaceri, în scont și în participații, plasamentele băncilor din grupul „Solidarității” sunt înmagazinate mai mult în credite fonciare. Din acest fel de plasamente rezultă apoi două concluzii importante. Prima din concluzii este aceea, că băncile cari compun grupul „Solidaritatea” au activul lor mai bine plasat din punct de vedere al economiei noastre naționale. Creditele pentru agricultură, formează doar un capitol de discuții economice, cari la noi în țară nu și-au găsit încă deslegarea. În același timp grupul de bănci bucureștene, a plasat activul său mai mult în finanțarea întreprinderilor industriale. Este deci un aport indirect și de viitor în ce privește repercusiunea lui asupra economiei noastre.

A doua concluzie care reiese din felul plasamentelor celor două grupuri de bănci, este lichiditatea acestor plasamente. Prin meticulozitatea și prudența ce caracterizează plasamentele din grupul „Solidarității” și mai cu seamă din însuși felul de producție al domeniului unde ele s'au înmagazinat — economia rurală — rezultă o lichiditate mai rapidă decât a plasamentelor industriale pe cari le-au făcut băncile bucureștene. Și evident că pentru a face față crizei de astăzi, lichiditatea este un factor important în operațiunile de bancă. Așa că din aceste puncte de vedere, al efectului plasamentelor asupra economiei noastre și al lichidității lor, grupul de bănci din „Solidaritatea” se găsește pe o poziție mai favorabilă decât grupul format de băncile bucureștene.

Este caracteristic chiar din acest punct de vedere, — al felului plasamentelor, — că în afară de câteva, majoritatea băncilor din grupul „Solidaritatea” își are reședința la sate. Iar acelea cari fac afaceri de participații, se pot număra pe degete. Chiar în acest caz industriile finanțate de unele din băncile cari fac parte din grupul „Solidarității” se ocupă mai mult cu producția de semifabricate, ceea ce este mai în directă legătură cu puterea de consumație a țării noastre.

Tot așa de favorabilă situațiune au băncile din „Solidaritatea” și din punctul de vedere al teritoriului pe care ele acționează. Presupunând că băncile bucureștene prin însuși felul afacerilor ce urmăresc s'au întins asupra țării întregi „Solidaritatea” acționează numai în Ardeal. În felul acesta dacă „Solidaritatea” are un capital care este cam 30% din acela al băncilor bucureștene, raportul teritoriului de acțiune este acelaș. Ba cum știm că băncile bucureștene, s'au suprapus ca finanțare industrială și în Ardeal, unde sunt principale acționare ca la: Reșița, Vulcan, Hunedoara, etc. raportul în ce privește

teritoriul pe care acționează cele două grupuri de bănci, devine și mai favorabil pentru „Solidaritatea”.

În fine dacă mai aducem în discuție un element: acela al populației, lucrurile nu se schimbă cu nimic în poziția reciprocă a celor două grupuri de bănci. Conform recensământului din 1930 populațiunea României se ridică la 18,025,237 locuitori.¹⁾ Aceștia se împart pe provincii, astfel: Muntenia, 4,026,005; Transilvania (propriu zisă) 3,217,149; Basarabia 2,865,506; Moldova 2,413,123; Banatul, Crișana, Maramureșul 2,329,747; Oltenia 1,516,472; Bucovina 845,903 și Dobrogea 811,332. În total deci în Ardeal avem o populație de 5,546,896. Raportat acest număr de suflete la populația totală a României, rezultă că Ardealul posedă cca 30% din populația României. În felul acesta poziția celor două grupuri de bănci este și din acest punct de vedere definită, pentru că mijloacele „Solidarității” față de cele ale grupului bucureștean stau în raportul în care se găsește și populația care reclamă aceste mijloace.

Rezumând deci punctele de vedere discutate putem și noi trage concluzia că efectele solidarizării băncilor din Ardeal este o măsură salutară și necesară pentru promovarea economiei acestei regiuni, iar în plus că în felul în care se înfățișează situația băncilor din grupul „Solidaritatea” se poate face față cu succes scopului urmărit.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Concordatul Băncii Marmorosch, Blank.

Toată bunăvoința dlui Min. Argetoianu și eforturile puse pentru asanarea acestei bănci și reorganizarea ei au fost zădarnice.

Rezistența Governorului Băncii Naționale împotriva aducerii de noi jertfe împovărătoare pentru guvern și institutul de emisiune a dus la altă soluțiune, la concordatul preventiv.

Cererea de concordat a fost prezentată la Tribunalul Marti la 27 crt. Se oferă creditorilor plata integrală a creanțelor lor în termii de 3 ani, fără dobânzi și anume 20% în anul prim, 30% în anul al doilea și în anul ultim restul de 50%.

Depozitele, ce nu trec de Lei 20.000 vor fi achitate în întregime în 3 luni de zile ceea ce simplifică mersul concordatului.

Numărul deponenților cu livrete și în cont-curent este de rotund 12.000.—.

Creanțele Băncii Naționale, întemeiate pe portofoliul reescontat, au prioritate și nu intră în cotele concordatate.

1) Vezi în această privință datele publicate de ziarul „Cuvântul” din 16 Oct. 1931, Nrul 2331.

Notă. Datele cari privesc grupul băncilor bucureștene sunt luate din revista „Analele băncilor”, Nrii 5, 6 și 7 pe Mai, Iunie și Iulie 1931. Deasemenea, datele cari privesc „Solidaritatea” sunt luate din „Revista Economică” Nr. 40 din 3 Octombrie 1931.

Până la omologarea concordatului ghișeurile centralei din capitală și a succursalelor din capitală și din provincie, 36 la număr (11 în București și 25 în provincie) rămân închise.

Dor funcționa numai serviciul polițelor în București la sucursala din Piața Palatului.

Serviciul safe-urilor va continua să funcționeze neîntrerupt ca și până acum.

Depozitele libere de efecte și titluri rămân la dispoziția deponenților și vor putea fi ridicate imediat după deschiderea ghișeurilor.

Bilanțul prezentat Tribunalului deodată cu cererea de concordat prezintă active de Lei 4,505,324,154 și pasive de Lei 4,143,325,095.

Principalele poziții ale activelor sunt, în cifre rotunde, următoarele: Numerar și valute efective Lei 28.700.000.— Efecte publice și acțiuni Lei 56.400.000. Efecte de primit Lei 399 mil. Debitori în cont-curent Lei 651.800.000. Terenuri, clădiri Lei 17.900.000. Terenul Bordei Lei 429 milioane. Participații Lei 1,034.000.000. Pasive: Creditori în cont-curent Lei 822.700.000. Depozite cu livrete și depozite fixe Lei 870 mil. Banca Națională total Lei 1,858.000,000 și anume: Cont special Lei 167 mil., Reescont Lei 991 mil. și Sindicat Lei 700 mil.

Drept cauze, cari au determinat banca să ceară concordat preventiv, se indică în cerere următoarele:

În primul rând împrejurările cu caracter general: Criza economică mondială, care a avut în mod firesc repercusiune și asupra economiei noastre naționale. Apoi cauze speciale: sunt inerente vieții și economiei românești, consistând din criza de încredere provocată de căderea recentă a altor instituții de bancă similare. Natura investițiilor făcute de către Banca Marmorosch Blank & Co. în industria și comerțul de bancă, — investiții cari nu sunt ușor lichidabile — au contribuit la agravarea crizei.

Imposibilitatea de a realiza creanțele ipotecare, din cauza legiuirilor recente, cari au îngreunat condițiile de urmărire silite.

Imposibilitatea de a preschimba creanțele (active) chirografare.

Intrevederea dela Washington.

Întreaga presă mondială a dat o deosebită atențiune călătoriei din zilele trecute a șefului guvernului francez Laval la Washington pentru a lua contact personal cu prezidentul Hoover și a discuta cu acesta problemele economice mondiale dela ordinea zilei.

Se așteaptă dela întrevederea Hoover-Laval luarea unei serii de măsuri de ordin politic, economic și financiar, care să ducă la ameliorarea situației economice lamentabile în care se sbat de atâta vreme toate statele europene, cu consecințe și pentru țările extraeuropene și în deosebi și pentru Statele Unite.

Rezultatele întrevederii sunt acum cunoscute din comunicatul oficial, dat publicității și semnat de Hoover și Laval. Ele sunt comentate în diferite chipuri de presa mondială. De unele cu optimism, de altele cu desiluzie, întrucât nu au produs nici un plan pozitiv pentru rezolvarea numeroaselor și gravelor probleme economice de ordin internațional.

Un fapt însă nu se poate nega. Conversațiunile de acum dintre Hoover și Laval au deschis calea pentru conversațiuni și acțiuni viitoare, de ordin internațional, în chestiuni de interes comun pentru toți. Și acesta este deja un rezultat apreciabil.

Iată de altceam textul comunicatului oficial:

„Amicitia tradițională dintre Statele Unite și Franța, absența ori-cărui diferend între cele două guverne, și tradiția unei îndelungate colaborări în favoarea păcii în lume, tradiție căreia pactul Briand-Kellog i-a dat o nouă strălucire, fac posibilă și oportună pentru reprezentanții guvernelor noastre examinarea, sub toate înfățișările, a numeroaselor probleme în care sunt interesate cele două țări“.

„Datoria oamenilor de stat este să nu treacă cu vederea nici un mijloc de colaborare practică, pentru binele comun. Acest principiu este cu deosebire important în momentul când lumea așteaptă o îndrumare, care să o ajute să suporte depresiunea prezentă, așa de funestă atâtor căminuri“.

„Relațiunile de încredere între guverne sunt elementul esențial al îndreptării grabnice pe care trebuie să o cătăm. Am întreprins realizarea misiunilor ce ne incumbă în spirit de deplină sinceritate. Progresele pe cari le-am realizat sunt reale. Am examinat situația economică a lumii, ansamblul relațiilor internaționale în legătură cu aceasta și problemele ce fac obiectul conferințelor proiectate actualmente pentru limitarea și reducerea înarmărilor, efectul crizei economice generale asupra plășilor datorită interguvernamentale, stabilizarea schimburilor internaționale și alte chestiuni economice și financiare“.

„Discuțiunile cordiale avute au permis să se stabilească în mod precis natura problemelor luate în considerație. Nu am avut intenția să angajăm guvernele noastre, ci să căutăm pe terenul faptelor mijlocul, pentru fiecare din cele două țări, de a proceda în modul cel mai eficient în propriul ei domeniu. Hotărârea noastră comună este că apropiata conferință de limitare și reducere a înarmărilor nu trebuie să lase să treacă acest mare prilej ce i se oferă și să înțeleagă

a se achita de ceea ce constituie adevărata sarcină de organizare solidă și trainică a păcii“.

„In ceea ce privește obligațiunile de plată între guverne, recunoaștem că înainte de expirarea anului de suspendare a plășilor, poate fi necesară stabilirea unui aranjament, asupra condițiilor cărui cele două guverne fac toate rezervele“.

„Inițiativa acestui aranjament va trebui să fie luată de puterile europene care sunt în mod principal interesate, în cadrul acordurilor în viitoare, mai înainte de data de 1 Iulie 1932“.

„Ne-am ocupat în mod deosebit de principalele mijloace, grație cărora guvernele noastre ar putea să intervină pentru restaurarea stabilității economice și a încrederii. Suntem convinși de importanța stabilității monetare ca element esențial de restabilire a unei vieți economice normale în lume. Menținerea etalonului aur în Franța și în Statele Unite constituie un factor primordial al acesteia. Vom continua să studiem toate metodele susceptibile de a duce la stabilitatea schimburilor“.

„Deși în timpul scurt de care am dispus nu ne-a fost cu putință să formulăm programe definitive, am putut constata că privim sub aceeași înfățișare natura acestor probleme economice și financiare. Această identitate de vederi este de natură să înlesnească celor două guverne o acțiune eficientă“.

CRONICA

O adunare profesională a băncilor este convocată de asociația „Băncile Unite din România“, pe zilele de 2 și 3 Noembrie la București.

În ordinea de zi, publicată în ziarele din capitală, găsim puse în discuția adunării următoarele: situația băncilor față de criza generală economică; Băncile și problema datorită agricole; Măsuri necesare pentru consolidarea creditului față de legiuirile, cari l-au prejudicat și reglementarea comerțului de bancă.

În ultimele zile ale l. c. au fost invitate, indirect, să participe la adunare și organizațiile de bănci din Ardeal: „Solidaritatea“, Revistonsverband-ul săsesc și Asociația băncilor ardeleni maghiare.

Acestea însă în lipsă de precisări și de orientare asupra proiectelor de rezoluțiune, ce urmează să fie prezentate adunării, precum și în vederea timpului prea scurt pentru a-și putea fixa atitudinea, au decis să nu ia parte la adunare și să înștiințeze despre aceasta și pe membrii lor.